

La xarxa d'aigües del comú de la parròquia de Canillo

Salvador Brillas i Esteve

En el decurs del segle xx, a la parròquia de Canillo els habitants dels diferents nuclis de població, a fi de resoldre l'abastiment d'aigua a les diferents llars, han vist la necessitat d'agrupar-se per tal de crear unes societats que els permetessin gaudir d'una xarxa compartida. Serveixi a títol d'exemple les de Canillo, Soldeu, Ransol i Meritxell. Aquestes petites i locals xarxes, amb les seves corresponents captacions, s'han creat amb les consegüents aportacions dels associats per tal que els permetessin gaudir d'un servei bàsic i necessari i, alhora, poder ser autosuficients i regular-se ells mateixos en el manteniment, control i millora de la xarxa.

Andorra, els darrers anys, s'ha convertit en un país eminentment turístic, amb una dependència que majoritàriament s'estacionalitza en l'època hivernal amb l'oferta de la neu i l'esquí. Aquest fet té com a resultat –i Canillo, parròquia alta a peu de pistes, n'és un clar exemple– que es produeixin unes èpoques d'ocupació molt diferenciades en les quals s'ha de poder donar el servei que la demanda exigeix. Serveis com la restauració, l'hostaleria, les comunicacions, l'oci, etc., han d'estar dimensionats, dissenyats i preparats per a les èpoques de màxima ocupació i afluència de visitants. La xarxa d'aigua potable i la seva garantia de subministrament no en pot ser una excepció.

A començament dels anys 90, en previsió d'una situació d'insuficiència en què podien esdevenir les diferents xarxes existents, l'administració comunal entén la necessitat de promoure i impulsar un pla d'actuació per tal de resoldre i adaptar a les necessitats immediates i futures la xarxa d'aigua potable de tot el conjunt de la parròquia. El comú de Canillo, l'any 1991, va contractar la redacció d'un estudi hidrològic del conjunt de la parròquia amb una proposta concreta que marca quin ha de ser l'esquema bàsic i de principi de la futura xarxa. En el transcurs de l'any 1993 es redacta el projecte general de la xarxa d'aigua potable de la parròquia de Canillo, l'aplicació del qual ha de permetre dotar d'una xarxa moderna, suficient i que resolgui els problemes i mancances existents en aquells moments, plantejada sobre la base d'una raonable previsió de futur.

Durant l'any 1994 es dona inici a la primera fase dels treballs, en el tram del pont de les Molleres.

En el transcurs de l'any 1995 s'executen els treballs de captació d'aigua de la font de la Conxa i font de Pagabeu a la vall de Ransol per al subministrament al dipòsit de la Coma de Ransol.

En el decurs de l'any 1996 ja es disposa dels projectes parcials del tram de xarxa corresponent al poble de Soldeu, el tram del Roc del Sastre a la presa de Ransol i del tram del riu de la Vall del Riu al Roc del Sastre.

Fins a l'any 1997 s'havien realitzat treballs per a la nova xarxa per un import total de 175 milions de pessetes per a tretze nous trams del projecte. Durant els anys següents s'ha seguit ampliant i millorant el conjunt de la xarxa fins a arribar a dia d'avui a cobrir l'abastiment de la totalitat dels principals nuclis de la parròquia de Canillo.

Un dels fets diferencials que es dona a la parròquia de Canillo és que els nuclis de població que cal abastir mitjançant la nova xarxa es troben molt separats geogràficament i situats en cotes molt diferenciades, que van de la cota més baixa -1.450 metres al poble de Meritxell- fins a la cota de 2.000 metres a les Bordes d'Envalira. Això implica dotar-se d'una xarxa dimensionada per aquesta situació concreta i que fa necessari, bé disposar de dipòsits reguladors a una cota superior per abastir per gravetat els diferents nuclis, bé dotar d'unes ajudes mitjançant bombeig per tal d'assegurar la pressió suficient als abonats. La quantitat pot oscil·lar entre els prop de 5.000 de població permanent i els prop de 30.000 que pot haver-hi en temporades de màxima ocupació.

Actualment es disposa de dos grans dipòsits reguladors, Coma de Ransol, a la cota 1.900, i el Forn, a la cota 1.690, així com d'altres de més petits, com el del Tarter. Cal tenir en compte que l'estacionalitat de la temporada de la neu fa que sigui a l'hivern el moment en què els aforaments d'aigua de les diferents captacions estiguin en el punt més baix de l'any.

Salvades les condicions abans esmentades, s'han hagut d'aplicar altres paràmetres en la previsió i els càlculs de dimensionament, cabals i pressions, que tenen una incidència molt directa en el conjunt de la xarxa, com ho poden ser, entre d'altres, les franges de consums punta previstes per a la situació del tots a l'hora que es produeixen en hotels i apartaments en el moment de tancament de la jornada d'esquí, que es donen de les 15.00 a les 19.00 hores; el funcionament a ple rendiment dels hotels, apartaments i restaurants també en les hores nocturnes, l'època de l'any en què majoritàriament es produeixen aquestes situacions, que coincideix amb un dels moments de més baixa disponibilitat de recursos hídrics, cosa que fa que tot plegat condicioni el correcte dimensionament i el bon funcionament i subministrament a tots els abonats.

Com a complement al servei de xarxa comunal, alguns establiments hotelers i d'apartaments disposen de dipòsits propis que els serveixen de pulmó i complement per salvar les possibles mancances de subministrament i baixades de pressió en hores punta.

Durant aquest any 2011 s'han iniciat els treballs de la primera fase del projecte per a una nova captació i embrancament a la xarxa general a la vall d'Incles que permeti assegurar el subministrament a la xarxa general però bàsicament al poble de Soldeu, que, a causa del creixement dels darrers anys pot esdevenir una situació límit en aquest aspecte.

En els darrers vuit anys, el comú de la parròquia de Canillo ha invertit prop de quatre milions d'euros en complementar i millorar la xarxa pública que es va començar a gestar a inici dels anys 90. Cal afegir-hi el cost de més de dos milions d'euros que es preveu per als treballs de captació i embrancament de la vall d'Incles que, com ja s'ha dit, han començat aquest any 2011.

La conveniència de crear la xarxa comunal d'aigua potable ha portat a poder disposar d'un servei de jove existència que ha anat creixent i millorant en el transcurs dels darrers anys i que, pel seu plantejament, organització i desenvolupament al llarg del temps, permet actuar, mantenir i millorar dia a dia. Cal dir que el seguiment periòdic que es realitza de tots els elements de la xarxa, ja sigui canonades, vàlvules de tall i pas, sistemes de bombeig, equips de filtració i d'altres, es realitza mitjançant un sistema de telegestió informatitzat que permet disposar en tot moment de dades i aplicacions per poder interactuar en la xarxa en casos de incidències imprevistes o actuacions programades.

La tasca que al seu dia va encetar l'administració comunal en previsió de solucionar una problemàtica que es planteja al seu moment de futur immediat ha portat a disposar i poder gaudir a la parròquia de Canillo d'una xarxa d'aigua potable pública que, si bé és millorable en molts aspectes i, de fet, en aquesta línia de modernització, adaptació als moments actuals, optimització i millora en què se segueix treballant, fa que s'hagi aconseguit una garantia de servei bàsic per a tota la població.

Cal, doncs, continuar treballant tots plegats, amb la col·laboració i la complementarietat de les diferents societats de les aigües, a les quals cal agrair l'esforç que han realitzat en els seus anys d'existència en el manteniment i adaptació a les exigències actuals i que encara avui són bàsiques en la nostra parròquia en el servei a una gran part del usuaris.

Des de la incorporació comunal de Canillo seguirem treballant i esforçant-nos perquè aquesta xarxa comunal d'aigua sigui un exemple de bon servei a tots els ciutadans de la parròquia.

Salvador Brillas i Esteve,
conseller d'obres i urbanisme de la parròquia de Canillo